

Les Institucions que demanen el moment actual

La Federació Catalana de l'Ensenyament Lliure

L'orientació de l'Estat, senyalada en la Constitució i en nombrosos decrets i lleis complementàries, tendint a dificultar i anul·lar l'acció cultural de les entitats particulars dedicades a l'ensenyament, ha mogut a un gran nombre de pares de Barcelona i altres indrets de Catalunya, que no es resignen a abandonar l'obra de formació de llurs fills en mans de l'Estat, sinó que es creuen obligats a intervenir-la per considerar-la tasca sagrada i eficient per l'esdevenidor intel·lectual i moral dels éssers per ells més estimats, a aplegar-se en petits grups en forma de Mú ues escolars, Institucions docents privades, Associacions escolars i postescolars, etcètera. Però convençuts de la poca eficàcia d'aquests nuclis disgregats i per a donar-los un sentit d'unitat, s'ha constituït a Barcelona l'associació Federació Catalana de l'Ensenyament Lliure, la qual en el seu primer article de l'Estatut defineix que la seva finalitat general és «l'increment i perfecció de la cultura nacional, mitjançant l'estímul i coordinació dels esforços i iniciatives privades en l'ordre de l'ensenyament per tot el territori de Catalunya.»

La Federació Catalana d'Ensenyament Lliure ha formulat un ampla programa, una part del qual ha d'ésser de realització immediata i altra constituirà objecte d'una campanya fins aconseguir incorporar-lo dins l'ideari dels partits polítics que no volen moure's per cap sectarisme. El conjunt d'aquest programa ha quedat concretat en l'article tercer de l'Estatut. Com que resulta difícil el resumir-lo el copiem íntegrament:

«L'objecte de la Federació Catalana d'Ensenyament Lliure és:

a) Fomentar l'ensenyament lliure com a completa realització social del dret natural dels pares a educar els fills segons l'ur consciència, ideals legítims i justes preferències.

b) Propagar la llibertat d'ensenyament i les seves reivindicacions contemporànies i llur incorporació a les lleis, segons els principis i normes del dret públic internacional, i en exercici i aplicació dels drets i llibertats de consciència, de religió, d'associació i de professió que la Constitució espanyola reconeix i garanteix.

c) Impulsar el desenvolupament de l'escola privada i la creació de Mú ues escolars, a fi de facilitar als pares l'acompliment de llur deure natural de atendre a la formació física, moral i social dels fills, intervenint directament en l'elecció d'escola, i portar així la família a una íntima cooperació amb l'escola, que és la seva extensió i complement indispensable.

d) Refermar l'orientació educacional i l'avançament pedagògic de l'escola privada segons la doctrina i moral

catòliques i les exigències socials del nostre temps i del nostre país.

e) Facilitar als alumnes de famílies no benestants l'accés a tots els graus de l'ensenyament segons llur vocació i aptitud, reivindicar el dret dels pares que prefereixen per a llurs fills l'escola privada a la participació equitativa en el pressupost docent de l'Estat, i cooperar a l'implantació i generalització cultural i eficaça educativa que siguin proposats per l'ensenyament oficial.

f) Fomentar les institucions complementàries de l'escola i les obres post-escolars, en tots els graus i en els diversos aspectes de l'esperit i de la formació física, professional i social, a fi d'assegurar als alumnes d'ensenyament lliure una perfecta capacitació per la vida.

g) Coordinar les organitzacions escolars lliures en vistes a llur perfeccionament pedagògic, defensa i orientació legals i millora del magisteri privat.»

La Federació Catalana d'Ensenyament Lliure serà regida per una Junta de Govern assistida per un Consell d'escoles federades i un Consell tècnic. Aquesta Junta i Consells estan formats per distingides personalitats, de Barcelona i altres importants poblacions de Catalunya, en diversos aspectes de la vida ciutadana i sobretot per la seva activitat en pro de la Cultura.

La Federació Catalana d'Ensenyament Lliure, que malgrat el seu curt temps d'actuació, ha recollit l'adhesió entusiasta de les entitats fundades amb la finalitat de conservar l'ensenyament privat, fa públic a tots els catalans aïmants de la cultura i d'aquest sentiment de llibertat, la constitució d'aquesta entitat i convida a treballar per la transformació de l'ensenyament privat, segons exigeix les circumstàncies actuals, i ja inscriure's en les seves rengleres com a socis numeraris, a tots aquells que s'interessin pels fins de la Federació, i com professionals a aquells que en una forma o altra col·laborin activament en institucions docents i els homes de lletra que sentin interès pels problemes tècnics, jurídics, morals i socials de l'ensenyament lliure.

Finalment, la Federació Catalana d'Ensenyament Lliure espera trobar assistència i cooperació moral, i des d'ara comença a demanar-la en els grans nuclis d'opinió que, si no tenen interès directe per l'exercici d'aquesta llibertat, no es volen desentendre del progrés cultural de nostra Pàtria i de l'esdevenidor econòmic de l'Estat i demés Corporacions Públiques, estretament lligades amb la cultura i economia individual i familiar.

(Federació Catalana d'Ensenyament Lliure, Rivadeneira, 4, primer.—Barcelona)

AL MARGE DELS FETS

Rizal

Heu's ací un nom que evoca tota una època de la Història d'Espanya. Ahir es compliren trenta sis anys que el Dr. Rizal moria travessant el cos per les bales dels opressors de Filipines que creien matar també la idea defensada pel gran patriota. I, com sempre, hi ha una justícia que es compleix d'una manera inexorable: dos anys més tard Espanya perdia aquell arxipèlag, darreres restes del que havia estat el seu formidable imperi colonial.

El cas de Rizal és dels més típics que es coneixen en els procediments emprats pels dominadors de races i de pobles. Cansat de sentir a l'ànima les vexacions que patien els seus compatriotes va aixecar una irada protesta. I tot el poder dels que tenien en llurs mans la força caigué al seu damunt per a que servis d'escarment. Un general espanyol, Polavieja, arribat feia quatre dies a l'illa per a substituir l'altre governador, Blanco, i canviar de programa per ordre del Govern de Madrid, sense conèixer a fons el problema ni les persones que hi intervenien signà fredament, cínicament la sentència de mort el dia 28 de desembre de 1896. L'historiador de la causa de Rizal diu com va morir aquell màrtir, la seva serenitat i la seva joia davant del moment en què podia donar la seva vida per la Pàtria. Llegiu la poesia que va escriure quan ja estava en copella i comprendreu la grandesa d'ànima de l'home insigne. Els opressors, però, necessitaven una víctima i com més significada millor, per a donar un exemple de força i de crueltat. Així pensaven sotmetre els rebels.

Rizal fou afusellat per l'espatlla, com un traïdor, malgrat haver-ne protestat, i per soldats de la mateixa raça. Els botxins cercaren tots els refinaments. No obstant, com si la seva voluntat tingués una força invencible caigué a cara al cel que havia de fer justícia d'aquell crim. «Immediatament de caure Rizal—diu Retana—es va sentir un visca Espanya, un altre visca a la Justícia, i, al so de la «Marcha de Càdiz» desfilaron les tropes davant del cadàver». Els tirans, però, havien escrit llur pròpia sentència. Havia de passar poc temps per a que la bandera espanyola fos arriada i la «Marcha de Càdiz» proscriu de la terra filipina. El cos de Rizal era mort. La seva sang generosa fructificava des d'aquell moment i treballava per la llibertat. Passats trenta-sis anys, esvaïts els odis el poble filipí gaudeix de l'autonomia i està en camí a obtenir la plena llibertat. El nom de Rizal és venerat com el dels grans màrtirs nacionals

En aquest episodi colpidor que hem commemorat haurien d'aprendre els Estats opressors per a fixar una conducta racional que evitaria molts desastres

Marçal

DIARI DE MATARÓ desitja als seus lectors, col·laboradors, anunciants i amics un feliç any de 1933.

Crònica literària Grandesa de St. Agustí

Sant Agustí és una de les figures més completes que ha donat la humanitat, la més humana de les criatures que el Cristianisme ha inspirat. Només sant Francesc, i encara sola un altre aspecte, venç en humanisme al Doctor d'Hipona. Sens dubte és degut a aquesta secreta afinitat entre ambdós sants, que els fills del Poverello mantenen tothora aquesta simpatia profunda envers el gran Doctor africà. Ell fou l'home que, de l'experiència de les pròpies febleses,

aprengué una lliçó de vida. Es per això que, en l'experiència moral i religiosa d'Agustí, cadascú de nosaltres s'hi reconeix; les seves paraules, els seus crits d'esperança, les seves llàgrimes es converteixen en els mitjans amb els quals, de la fàcil més adequada, cadascú de nosaltres pot expressar el propi pensament i el propi sentiment davant de Déu.

Es també Agustí l'home més modern, el primer home modern. L'antiguitat apar resumir-se i cloure's en ell per enfocar el problema religiós tal com se'l proposa l'home modern, el qual la

Una frase de Vanderbilt

En una de les seves categòriques interpretacions del comú sentir, el famós multimilionari americà Vanderbilt, deia que ell no era prou ric per a comprar coses barates. Encara que això sembli una paradoxa, si se sospesa detingudament aquella dita, s'arriba a la conclusió que no ho és ni de bon tros. Doncs si a l'acabat americà que es podia permetre tota llei de luxe a cor que vols cor que desitges, li produïa un fort horror la idea de malversar els diners en coses que s'obtenien barates ¿com és que hom encara no ha arribat a la conseqüència d'una veritat tan elemental? Naturalment, pel que fa a làmpares elèctriques, i en raó a la garantia que una marca acreditada ofereix, l'elecció no ofereix cap dificultat seriosa. Ningú

Clinica per a Malalties de la Pell i Sang Tractament del Dr. VISA - Dr. Llinàs
 Tractament ràpid i no operatori de les almorranes (morenes)
 Curacló de les «fúlcres (lagües) de les cames» — Tots els dimecres i diumenges, de 11 a 1 : — : CARRER DE SANTA TERESA, 50 : — : MATARÓ

no vacil·larà, per exemple, en la preferència d'una Osram de 40 Wats que tan sols val vuit rals, a qualsevol altra làmpara desconeguda. Per no gaires proves que es facin, i per rudimentari que sigui l'instrumental, n'hi ha prou en fixar-se en la llum i el comptador. En 1.000 hores i una intensitat igual, s'obté, amb les làmpares Osram, una economia de dos duros, puix que, essent fabricades a base de gasos nobles i fil d'una precisió inimaginable, brillen, per regla general, d'un 20 a un 30 per cent més que les antigues làmpares de filament recte de mal anomenada classe

barata. Amb làmpares Osram, doncs, obtindreu un estalvi positiu de 40 rals, la qual cosa és d'un evident avantatge. I, ara, digueu: ¿qui serà prou ric per a poder sostraire's a un benefici tan considerable? Recordeu la frase de Vanderbilt. 0-29

Preguem a les persones o entitats que ens trametin notes o articles que ho facin en català si volen veure'ls publicats car no disposem de temps per a traduir-los.

Immunenta Minerva. — Mataró

La Casa dels Xampanyes - P. BARROSA PONS
 Mataró—Telèfon 212

Montseny	bot. 2'50	Marguery-Extra	7'00
Montserrat	3'00	Canals Nubiola	5'00
Mont-Bri	3'50	» Extra	7'00
Richelie	3'70	Freixenet-Espumos	5'00
Delapierre	3'75	» Extra	7'00
Magic	3'70	Francoli-Espumos	5'00
Calet-Espumos	5'00	» Extra	6'00
» Extra	6'00	» Imperial	7'00
Ricol-Espumos	5'00	Lumen	6'00
» Extra	6'00	Codorniu-Espumos	6'25
Marguery-Espumos	5'00	» Extra	8'25

Descomptes per caixes des de 3 a 6 pessetes segons marca

Baix esplèndid

cèntric, per a llogar, junt amb garaig.
 Raó: Sant Brú, 12.

ACADEMIA DE TALL I CONFECCIÓ

VILARDEBÓ

PROFESSORA TITULAR DE L'ACADEMIA «MARTÍ»

CLASSES DE DIA I DE NIT

RAMBLA DE MENDIZABAL, 16, 2.on, 2.ª—MATARÓ

Llegiu el

Diari de Mataró

La Fotografia ESTAPÉ

Desitja a tots els seus clients un bon any nou

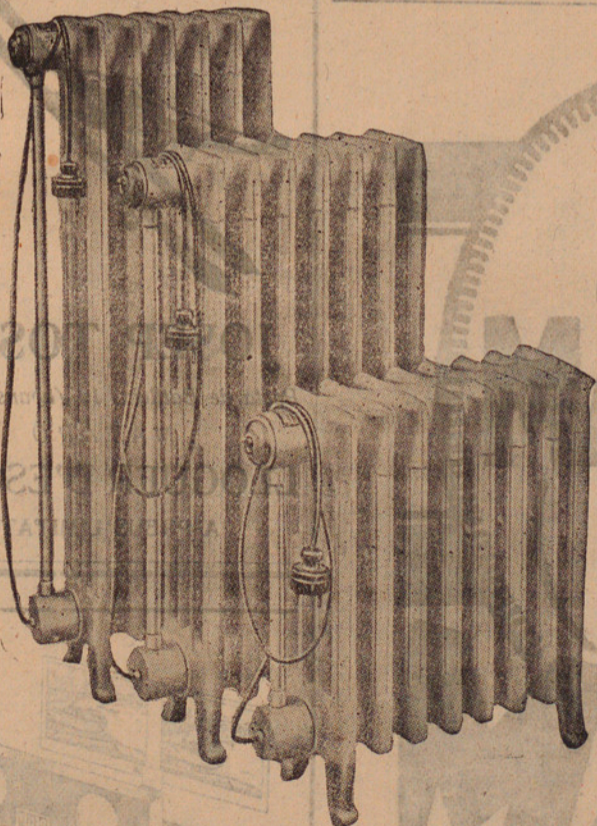
Riera, 20

MATARÓ

EL SEU PROBLEMA RESOLT!

Calefacció ideal

“CONSTOR”

El radiador hidroelèctric “CONSTOR” per ésser econòmic, pràctic i segur, ho soluciona.

Models amb consum de mig quilovat-hora

Churrroca, 39 Emili Surià Telèfon 303

MATARÓ

PEGATS SOR VIRGINIA

Curen el dolor

Tos, Brouquitis, Reuma, Ronyons, Nirvis, Insomni, etc.

NO TEMI L'HIVERN

ON ES SENTI EL DOLOR POSI-S'HI UN PEGAT SOR VIRGINIA

VENDA EN FARMACIES

DIPÓSITS A MATARÓ: Farmàcia La Creu Blanca i Farmàcia Sant Josep

sal“natty”

Apartat 23 - Mataró

:: INSTAL·LACIONS DE CALEFACCIÓ CENTRAL **CASA PRECKLER**

UNIC REPRESENTANT PER MATARÓ

Manuel Murlans

Successor de Joan Morera

Palau, 27

Telèfon 335

E. Granados, 18

: : PRESSUPOSTOS FRANCS : :

:: TALLER DE FUSTERIA MECANICA ::
 per a Obres, Façanes, Tendes i Despatxos

JOAN RECTO

Encavallades, Cobertes, Ponts i Cintres

Es donen pressupostos als senyors Propietaris i Contractistes

Despatx: Unió, 43 MATARÓ Taller: St. Cugat, 40

Per la seva estufa Pel seu fogó

Magnum-Extra	2.00
Magnum	1.50
Francoli-Espanya	2.00
Extra	1.50
Imperial	2.00
Lumen	1.50
Colonia-Espanya	2.00
Extra	1.50
Magnum-Extra	2.00

Oxigenante de Carbones

li farà gastar no més
la meitat del carbó

BIBLIOTECA POPULAR
DE LA
CAJA DE AHORROS DE MATARÓ

DEMANI'L A TOTES LES BOTIGUES DE QUEVIURES

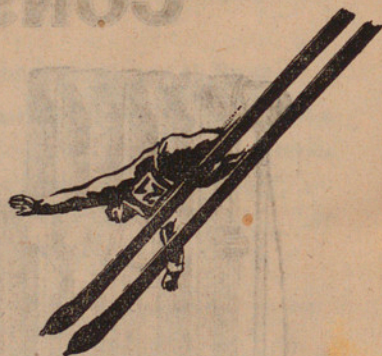
Academia de Tall i Confecció - Sistema "Martí"

Dirigida per la professora titular
Corredó Cardoner

CLASSES DIA I NIT

Sant Josep, 40 - Mataró

Construcció de tota classe
d'ESQUIS
amb fusta escollida

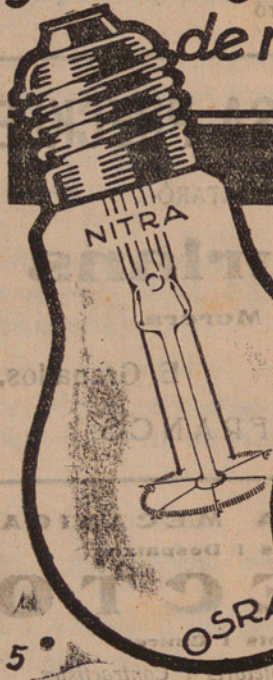

JOSEP TOSAS

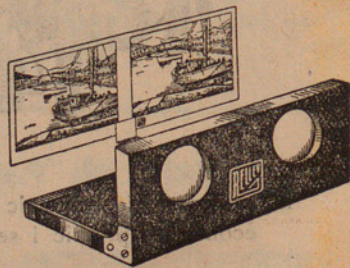
Porta de Batlleix, 10 (abans Angels)
MATARÓ

LLOGUER D'ESQUIS
A PREUS LIMITATS

La marca OSRAM
garantitza el màxim
de rendiment.

OSRAM

Han sortit més de 300 vistes estereoscòpiques RELLEV i cada mes s'en reparteixen als subscriptors 30 de noves

DETALLS
IMPRENTA MINERVA - LLIBRERIA H. ABADAL
Barcelona, 13 Riera, 48